

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.

Pe jumătate an 14.— ..

Pe 3 luni . . . 7.— ..

Pe o lună . . . 2.40 ..

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.REDACTIA
și ADMINISTRATIJA
Strada Zrinyi N-rul 1/a

INSERTIUNILE

se primesc la admini-
strație.Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 lit.Manuscrisele nu se in-
napoiază

ROMÂNUL

Ședințele comitetului.

Arad, 16 Februarie.

În conștiința răspunderii lor pentru viitorul neamului nostru, membri comitetului național se întrunesc mâine, Marți, la Budapesta, pentru ca să ia o soluție precisă în chestiunea tratativilor cu guvernul. Întrebarea care flutură azi pe buzele tuturor e: se face ori nu se face înțelegerea?

Ori care ar fi însă soluția ce se va lua mâine, ea va avea consecințe incalculabile pentru situația celor aproape patru milioane de Români de sub coroana Sfântului Ștefan.

Din presemnele ședinței de mâine, am putut înțelege cu toții, că marea problemă românească e departe încă de-a putea fi înțeleasă de cei puși în fruntea statului. Șeful guvernului, contele Tisza, n'a cedat nimic din punctul său de vedere inițial și, în consecință problema e și azi în vechea ei așezare greșită. Contele Tisza a dat, de nesfârșite ori, opiniei publice asigurarea, că nu va ceda nici odată nimic din „drepturile națiunii maghiare” și silințele reprezentanților noștri de a-l convinge, că Românii nici nu cer concesii pe socoteala națiunii maghiare, au rămas zadarnice.

Primul ministru nu vrea să înțeleagă, că noi nu cerem decât recunoașterea și respectarea drepturilor noastre, firești, precum și a drepturilor noastre garantate în constituția sancționată de regele Francisc Iosif întâiul. Contele Tisza are deci aierul, că ar fi învoit să ne facă unele „concesii” problematice din chiar drepturile noastre constituționale, să ne

acorde cel mult fărimituri din legea de naționalitate, — și astfel el demonstrează întregii lumi, că situația noastră în statul ungar a fost și este lipsită și de cel mai umil adăpost al constituției.

O înțelegere de felul celei dorite de contele Tisza, ar implica deci cea mai rușinoasă renunțare națională din partea noastră — și el și-a dat desigur seama, chiar dela început, că reprezentanții noștri nu se vor preta nici odată la atitudini atât de nedemne și de fatale.

A fost el sincer? — nu mai e o întrebare pentru nimenea azi. A fost el omul, care să fi recunoscut greșelile ereditare ale mentalității șovine? N'a fost. E poate bărbatul de stat, care a încercat să stavilească procesul disoluției interne, înspăimântat de simptomele funeste ce se anunță aici și pretutindeni la conferința acestui stat?

Nu e.

Dar activitatea regimului prezidat și inspirat de el i-a ilustrat îndeajuns intențiile. Această activitate a rămas aceiaș chiar și în timpul tratativilor. Amintim la activul ei numai episcopia de Hajdudorog, legea de presă și legile privitoare la alegerile parlamentare și la cadrele acestora. Peretii temniței noastre politice și culturale sunt plini de acciaș reveneală ca înainte de venirea actualului regim, — ba mai plini chiar.

Se pare că șeful guvernului n'a urmărit alt scop în tot timpul tratativilor decât să se orienteze asupra terenului, în care a izbit și în care are de gând să mai izbească și în viitor, cu mai multă putere. Dacă tatăl primului ministru actual a fost „sdrobitorul naționali-

tăților”, fiul trebuie să fie un continuator al operei de subminare diabolică a statului. Timp de 20 ani, de când spune că se îndelneticește cu studiarea problemei românești, n'a aflat mijloc, care să-i permită o procedură mai sumară față de noi. Poate îl va fi aflat acum... Vom vedea.

Stările interne și cele externe, mai ales aceste din urmă, nu-l intimidează pe gropașul statului, — el are *mâna liberă* să facă cum îi place. El smulge floarea patriotismului și din gilia cea mai săracă și sapă înainte...

Dar n'avem pretenția să cunoaștem dinainte cele ce se vor hotări în ședința de mâine a comitetului. Noi talmăcim numai, în câteva cuvinte sentimentul obștesc și nu putem să știm, dacă în clipa din urmă nu va fi intervenit o schimbare în atitudinea guvernului. Nu știm dacă mâine se încheie un nou capitol de zadarnice încercări ori se deschide unul de prefaceri treptate în sistemul șovino-feudal de până astăzi.

Optimismul nostru n'ar fi însă decât naivitate.

Contele Tisza n'are nici un zor să ne răsefețe în libertăți. Dacă n'ar avea decât conștiința, că și-a fortificat îndeajns situația, pentru ca să-i poată garanta monarhului înarmările și recruții, — el s'ar simți totuș deplin nestânjenit în ținuta sa față de noi...

Dacă ne gândim însă la solidaritatea frumoasă a comitetului nostru național, la tăria morală cu care apără patrimoniul nostru politic, — avem sufletul liniștit și așteptăm senini hotărârile de mâine, pregătiți să dăm și în viitor întreg tributul omenesc cu puțință mării și eternei cauze a neamului românesc.

Momente din viața Regelui Carol.

— Culese și traduse după Memoriile Regelui. —

De Ion Scurtu.

Delegații români la congresul din Berlin. — Cererile României. — Domnitorul și Doamna la Sinaia. — Bândiți în munți. — Pierderea Basarabiei și emanciparea Evreilor. — Ion Brătianu și Cogălniceanu apără drepturile României în fața congresului. — Congresul sacrifică România! — Domnitorul în capitală. — Prudență și stăpânire de sine! — Dobrogea. — Aniversarea cuceririi Griviței.

13/25 Iunie. Câmpineanu, care ține interimatul ministrului de externe, primește un raport despre activitatea delegaților României la congresul din Berlin: Amândoi delegații, Ion Brătianu și Mihail Cogălniceanu, au avut convorbiri îndelungate cu toți membrii congresului, afară de reprezentanții Angliei. Pretutindenea li s'au arătat simpatii, dar numai simpatii platonice. Waddington, reprezentantul Franței, s'a pus pe terenul faptelor reale, sfătuindu-i să nu-și mai facă speranțe zadarnice, căci Basarabia este pierdută pentru România! Congresul a ținut, până la 9/21 Iunie, trei ședințe; delegații români n'au primit încă nici un răspuns la cererea lor oficială de-a fi admiși în congres, pe când în privința Greciei congresul ar fi hotărât că „va fi auzită, dar nu va fi ascultată”.

Delegații Români au trimis Principelui Bismarck, președintele congresului, un memoriu cuprinzând următoarele cinci puncte:

1. Nici o parte din teritoriul său nu se poate lua statului român.

2. România să nu servească armatelor rusești ca drum de trecere.

3. Principatul României, tare pe drepturile sale de sute de ani, pune iarăși stăpânire pe insulele și gurile Dunării, socotind și insula Șerpilor.

4. România primește o despăgubire de războiu, în raport cu forțele sale concentrate pe câmpul de luptă și în forma cea mai potrivită.

5. Se recunoaște solemn independența României și teritoriul ei se declară neutral.

14/26 Iunie. Domnitorul și Doamna Elisabeta pleacă la Sinaia. Toți miniștrii îi însoțesc cu trenul până la Florești, unde perechea principiară se urcă în trăsură ce-i va duce până la Sinaia. Din pricina bandelor de hoți, cari primejduesc linia Ploiești-Predeal și cari atacaseră acum opt zile diligenta postală, trăsură Domnitorului este escortată de un escadron de călărași, ceace dă călătoriei un farmec particular. Îndeosebi Doamna Elisabeta este încântată de caracterul romantic al drumului prin codrii cutierați de bandiți.

În Sinaia, după ce merge la biserică, Domnitorul inspectează compania de vânători ce face garda de onoare. Înălții oaspeți sunt găz-

duți tot în chiliiile scunde ale mănăstirei. Lucrările pentru clădirea castelului Peleş s'au întrerupt de mult; pe locul, unde se va înălța castelul, a început să crească iarba.

18/30 Iunie. Noaptea târziu sosește din Berlin telegrama hotăritoare: Brătianu și Cogălniceanu raportează că toți membrii congresului le-au comunicat, că Basarabia este pierdută și că independența României va fi recunoscută numai dacă li se vor da Evreilor drepturile politice!

Situația ce se creiază României, prin aceste hotăriri ale congresului, este cât se poate de serioasă și grea, fiind mult mai rea decât fusese înainte de războiul victorios!

19 Iunie (1 Iulie). — C. A. Rosetti comunică Domnitorului o scrisoare a lui Ion Brătianu despre impresiile sale din Berlin:

„Numai principele Bismarck mi-a spus adevărul, chiar dela prima mea călătorie la Berlin, pentru că interesul său era să-și mai ușureze sarcina în congres, făcându-ne să încheiem o înțelegere directă cu guvernul rusesc. Dimpotrivă, toți ceilalți reprezentanți ai puterilor aveau interesul ca noi să facem dificultăți, căci astfel situația Rusiei devenea mai grea și dânsii puteau să-și smulgă concesii pentru ei înșiși, lertfindu-ne pe noi, precum erau hotărâți de mai înainte.

„Andrássy, reprezentantul Austro-Ungariei, de când a sosit aci, n'a făcut altceva decât să

Două soluții.

— Spicuri din presa maghiară. —

Arad, 16 Februarie.

Numărul recent al revistei „Szabadgondolat” e dedicat în întregime chestiunii de naționalitate. Aceasta, bineînțeles, tot în legătură cu „pactul”, deci se insistă mai mult asupra chestiunii românești. D. Mocsáry Lajos, un bun cunoscător al acestei chestiuni, scrie un articol interesant, de conținutul următor:

— Prin rezolvirea chestiunii de naționalitate, deși nu s'ar putea ajunge la cine știe ce stări fericite, cel puțin s'ar putea lecui multe plăgi. Metoda cea mai recomandabilă e: să nu fie jignit nimeni și să se împartă dreptatea cu măsură dreaptă. Aceasta nu e vre-o formulă filozofică, numai cât are un avantaj, e corectă.

— Națiunea maghiară nu trebuie să fie desperată, nici să se teamă că prin egala îndreptărire a naționalităților, acestea s'ar ridica deasupra ei; nici chiar hegemonia maghiară nu e amenințată.

— Nu sunt întemeiate nici strigătele de alarmă ce se aud din Ardeal, de câte ori prin mijlocirea Albinei țărani români (mai bine zis micii proprietari) își parcelează câte un petec de „pământ maghiar”. Aceasta e numai iluziune optică; nu poate fi vorba de „pericol național”, de „înaintarea Românilor” etc. Și în Ardeal se întâmplă ca mai în toate părțile Ungariei, că adevărat țărâna cumpără moșiile nobililor scăpătați, ceea ce, în cazul de față, nu poate fi lucru îmbucurător pentru Unguri, dar n'are nici caracter special de „pericol național”.

— În alt articol intitulat „Venirea naționalităților” cunoscutul publicist, dl Jászi Oszkár constată, că în dosul tratatelor se ascund marile interese și nizuințe ale poporului. Crede că tratativele cu Tisza vor eșua, și prin aceasta va da faliment și politica naționalistă dsechizându-se largi porțile spre democrația maghiară.

Nu ne indoim de intențiunile bune atât ale dlui Mocsáry, cât și, mai ales, ale dlui Jászi, care totdeauna a avut de spus un cuvânt bine cumpănit în chestiunile ce ne privesc. Numai cât, în cazul prim, chestiunea de naționalități văzută prin prisma unui liber-cugetător, nu prezintă interes vital pentru țara aceasta și rezolvirea ei nu pare a introna raporturile normale

între naționalități, intru cât nu exclude supremația maghiară. Și drepturi pe hârtie, oum rezultat din scrisul dlui Mocsáry, ni s'au mai dat nouă destule, de aceea de astădată am fi dorit ca să se pună și în practică. În principiu s'a mai rezolvit chestiunea de naționalitate, pe când în realitate s'a urmat totdeauna cea mai neagră politică de maghiarizare. Aceasta ar trebui înlăturată, dar cu adevărat, și atunci calea spre rezolvirea definitivă a chestiunii va rămânea deschisă. Altcum numai se incurcă.

Iar democrația maghiară, în care dl Jászi vede ultimul refugiu, noi declarăm sincer, că ne pare utopie, îmbrățișată de abia câțiva idealisti izolați, cari astfel puțin răsunset pot avea în corul șovinismului. Nu ca și când am fi străini de această concepție fiind chiar în programul nostru, dar nu o putem înțelege altcum decât în strânsă legătură cu aspirațiile noastre legitime, cari maghiarimea le condamnă și nu le sprijinește. Astfel numai după rezolvirea definitivă a chestiunii de naționalități, ar urma și epoca largă a democrației maghiare, care astăzi ne e atât de străină.

Iar până atunci noi ținem neclintit la programul partidului nostru și vom urma politica noastră naționalistă.

Telegrama regelui Carol al României către guvernatorul Cretei. Ziarul „Le Temps” publică scrisoarea trimisă de M. S. regele Carol dlui Rufas, guvernatorul general al Cretei ca răspuns la depeșa pe care acesta i-a adresat-o cu ocazia vizitei dlui Venizelos la București:

„Telegrama dv. amabilă, care mi-a venit tocmai când marele cetățean al Cretei d. Venizelos se găsea printre noi, mi-a pricinuit o mare plăcere. Vă mulțumesc pentru această delicată atențiune și pentru urările ce-mi doriți în numele Cretanilor, cărora le port interes de aproape o jumătate de secol.

Creta poate fi mândră că e patria unui om politic așa de distins, care a asigurat mărirea regatului Greciei”.

Presa austriacă și alianța defensivă româno-greco-sârbă. Corespondentul din București al ziarului „Neue Freie Presse” anunță că între România, Serbia și Grecia s'a încheiat o alianță defensivă contra unui eventual atac al Turciei și Bulgariei. Alianța mai prevede:

În cazul unui atac al Turciei din cauza insulelor, România va declara că nu poate trece cu vederea această tulburare a păcii și desconsiderare a hotărârei puterilor. Tot așa va proceda și față de Bulgaria, chiar dacă nu ar participa direct, ci tolerând trecerea trupelor prin teritoriul bulgar, ar ușura atacul contra Greciei.

Ziarul adaogă următorul comentariu:

Acest acord nu e îngrijitor căci arată că nici România, nici Grecia nu au de gând să înceapă nimic contra triplei alianțe. Dacă la București nu s'a hotărât nimic altceva, atunci temerile față de tratativele lui Venizelos și Pasio sunt foarte puțin îngrijitoare. Surprinzător e însă faptul că România e gata să apere Grecia chiar când Bulgaria nu va interveni direct în conflict, ci ar permite trecerea trupelor turcești. Aceasta înseamnă că România silește pe Bulgari să declare războiul Turciei în cazul când aceasta ar încerca să atace Grecia pe uscat. Dacă nu va declara războiul, atunci va fi atacată de România. Aceasta dovedește felul cum se interpretează România rolul în Balcani, cu un cuvânt ia asuprași un rol dela care până acum se certau puterile.

În vreme ce Anglia cere represalii contra Porții, Germania și Austro-Ungaria nu s'au putut până acum decide să urmeze această cale. Acum România declară că nu va tolera nici o desconsiderare a hotărârei puterilor în chestia insulelor. Dacă noul război balcanic va fi împiedecat de România, aceasta e o satisfacție pentru puterile europene căci le scutesc de a-și pune cererile prin măsuri militare.

Scrisoare din Roma.

Principele de Wied la Roma. — **Importanța vizitei.** — **Principele și Vaticanul.** — **Căsătoria unui principe danez cu o italiană.** — **Zăpada în Italia.**

(Dela coresp. nostru.)

Principele de Wied, după o scurtă ședere în Roma, a plecat spre Triest.

Până acum, nu a transpirat încă în mare public, scopul vizitei acesteia, dar or cum, importanța ei este de nețagăduit, căci se știe partea de acțiune pe care a avut-o și o are încă Italia în formarea statului liber Albania, și se știe ce importantă este sfera de influență italiană în partea meridională a Albaniei. Într-o vreme, se vorbea de o ocupație italiană a regiunii meridionale albaneze, și tocmai aceste svonuri, precum și acțiunea diplomatică italiană în noul stat, da-

ne asigure că pentru Basarabia nu poate începe războiul și că ne-am face de ris, dacă ne-am împotrivi hotărârilor congresului”.

20 Iunie (2 Iulie). — Depeși din Berlin confirmă că independența României este recunoscută de congres numai dacă emancipăm pe Evrei și dacă cedăm Rusiei Basarabia; în schimb România dobândește gurile Dunării cu insula Șerpilor și Dobrogea până în linia Silistra-Mangalia.

Brătianu și Cogălniceanu au fost primiți ieri pentru prima oară de lordul Beaconsfield, reprezentantul Angliei: dânsul s'a mulțumit să-i asculte cu atențiune și să le spună că „în politică nerecunoștința este adeseori răsplata celor mai bune servicii”!

În aceeași zi, amândoi delegații români au apărut în ședința congresului, fiind primiți cu aceleași formalități ca și reprezentanții Greciei, admiși de mai înainte. Președintele împărtăși delegaților că membrii congresului, ținând seamă de cererea lor, a decis să-i asculte; acum îi provoacă să-și comenteze memoriul ce-au înaintat. Mai întâi luă cuvântul Cogălniceanu, apoi Brătianu; când isprăviră, președintele le mulțumi și le împărtăși că expunerile lor vor fi tipărite și împărtășite tuturor reprezentanților, având să fie consultate la hotărârile congresului. După aceea membrii congresului se ridicară de pe scaune și rămaseră în picioare, până ce delegații români părăsiră sala de ședință. — Apoi,

în absența reprezentanților țării, congresul hotărî de soarta ei!

21 Iunie (3 Iulie). Domnitorul părăsește Sinaia, plecând cu trăsura spre București, pe o ploaie torențială; până la Câmpina îl însoțește o escortă de călărași, iar dela Ploiești, unde trupele rusești sunt înșirate în fața taberei lor, Dânsul se îndreaptă cu un tren special spre capitală; aci îl întâmpină la gară Metropolitul, ministrii, senatorii, deputații etc. — În oraș și chiar la Cotroceni domnește o zăpușală de nesuferit, mai ales când vii din răcoarea munților.

22 Iunie (4 Iulie). Domnitorul prezidează un consiliu de miniștri, îndemnându-i la prudență și stăpânire de sine. Miniștrii se arată încâtva dispuși de pe acuma să accepte Dobrogea și nu-și ascund foloasele ce ar putea să culegă România de pe urma stăpânirii unei părți din coasta mării și unui teritoriu pe malul drept al Dunărei.

24 Iunie (6 Iulie). A sosit la București textul cuvântărilor rostite în congres de Cogălniceanu și Brătianu. Într-o scurtă reprivire istorică, Cogălniceanu dovedi drepturile României asupra Basarabiei; drepturi cari prin tratatul de Paris au fost consfințite în chip serbătoresc de Europa la 1856, apoi trecu la convenția din 4/16 Aprilie 1877, prin care Rusia garantă țării mai mici integritatea ei teritorială și stării cu toată țaria asupra faptului că această făgăduială s'a dat numai când era vorba de trecerea oștirilor rusești prin România, însă mai târziu, la însăși

chemarea Rusiei, România a legat frăție de noi cu Rusia: „dacă acest fapt nu-i un titlu să ne mărim țara, desigur că nu poate fi titlu să ne-o micșorăm!” Cu multă elocință Cogălniceanu arătă în sfârșit dreptatea tuturor cererilor cuprinse în memoriul său. — Brătianu nu adăose numai puține cuvinte: România încrede în sentimentul de dreptate și în bunăvoința congresului: „deposedarea unei părți din pământul strămoșesc ar fi pentru România numai o durere adâncă, dar i-ar smulge suflet orice credință în vigoarea tratatelor internaționale”.

26 Iunie (8 Iulie). Brătianu și Cogălniceanu sosind aseară dela Berlin, sunt primiți astăzi audiență și împărtășesc Domnitorului impresiunile culese la congres: dânsii sunt convinși că România nu i-a mai rămas decât să se supună talității! Toți membrii congresului le-au pus inimă ca România să considere cedarea Basarabiei drept un fapt împlinit și să se împună cu gândul acesta.

23 Iulie (4 August). Domnitorul scrie ta Său între altele:

„Luptele ce-a trebuit să poarte România lunile din urmă și pe cari va fi nevoită să le poarte, sunt neasemănat mai serioase decât celea din fața Plevnei și Vidinului, și iesință ruitoare ele vor fi pentru țara mea cu mult mai pline de cinste decât laurii încercări pe câmp de bătaie ale Bulgariei. Este trist lucru, că Europa silește la cedarea unei provincii pe un

justă a importanței vizitei principelui de Wied la Suveranul Italiei.

Fără îndoială, că în palatul regal din Roma, în timpul convorbirii de o oră și jumătate între regele și principe, s'a stabilit totul, în vederea urcării pe noul tron, a principelui. Dar mai ales faptul că principele a venit dela Berlin să văd pe Kaiser, la Roma ca să conferențeze cu regele Italiei, întărește versiunea importanței acestei călătorii. După aceasta, principele va face vizitele cuvenite, celorlalți suverani, și se va duce la Durazzo să-și ocupe tronul, pornind din Triest pe o chiurasată austriacă, precedată de o chiurasată Italiană și urmată de una germană. Zărele romane cred că și celelalte puteri îi vor da o escortă de câte o corabie de război.

S'a discutat în Italia faptul că principele de Wied, care a venit ca oaspe al regelui Victor Emanoil, în loc să locuiască la palatul regal, a fost la un hotel. Explicația acestei curioase întâmplări este aceasta: Principele a voit să facă o vizită Papei, în vederea viitoarei protecțiuni pe care Pontificele o va da Albanezilor catolici, și cum — se pare — este mare nevoie de această protecție, nu putea să pornească dela palatul regelui Italiei, la palatul Vatican. Căci se știe, dela 1870, de când Italienii au cucerit Roma și au făcut-o capitala regatului, dărâmand zădăria temporală a papei, papa s'a considerat spuliat de un drept divin, s'a considerat ultracatolic prin „sacrilegiul” comis. De atunci, papii consideră prizonieri în Vatican, iar regele este numit: „acela ce deține”, și nici de cum recunoscut ca suveran al statelor pe cari le stăpâniseră papii. Ruptura este așa de mare, încât oaspe al regelui, nu poate porni din palatul regal, teritoriu italian, să se ducă oficial în Vatican, teritoriu neutru. S'a întâmplat că Împăratul Germaniei, când a fost la Roma și de oaspe al regelui Italiei, s'a dus de a făcut vizită Papei în formă oficială, dar Keiserul a plecat la Vatican dela Ambasada germană, care este teritoriu german, și s'a dus la papa, care a făcut că ignorează că împăratul era oaspele regelui „care deține”. Principele de Wied neaducând încă suveran, nu are legăție la Roma, și de aceea, ca să poată fi primit de papa, a locuit într-un hotel. Se înțelege că toate acestea au fost făcute cu aprobarea suveranului Italiei.

...râvnitor să înainteze, care și-a dovedit că și puterea de viață într'un crâncen război. Congresul dela Berlin putea să dea înapoi Rusia ceea ce-i luase tratatul de Paris; dar este un jignitor pentru noi să ni se facă atârnare de cedarea Basarabiei chiar independența care am dobândit-o pe câmpul de luptă și îți trebuie multă răbdare și cumpăt, ca să înduri înmăști o prevedere de acest fel! Vom dovedi că marilor puteri că știm ieși cu onoare și din cea mai rea situație!

...Tinuturile de peste Dunăre nu ni s'au dat în schimb pentru Basarabia; noi le primim drept despăgubire de război și pentru că Europa ni le oferă de bună voie. În chipul acesta noi câștigăm foarte mult, și moralicește și materialicește, iar stima nu poate să ne-o refuze nimănui. Județele, pe cari ni le-a dat congresul, sunt un mare viitor; nădăjduesc să le aduc în câțiva ani la o stare înfloritoare.

...Populația de acolo se socotește fericită a fi unită cu România și mi-a trimis de pe acum scrisori numeroase, la cari însă n'au răspuns încă astăzi. Cu prilejul ocupațiunii voi da o proclamare către locuitori și poate că voi veni în noua țară chiar în toamna aceasta. Orădele de pe malul Dunărei le cunosc; câțiva ani urmă am fost primit la Tulcea și Sulina cu mari ovățiuni. Küstendje este un port frumos, cămeiat de o societate engleză ca și calea ferată dela Cernavoda. Sunt acolo instalațiuni pentru băi de mare și câteva hoteluri bune; populația e sănătoasă. Mangalia este un mic sat și are importanță numai pentru că aci s'ar putea face un port minunat, ferit de vânturile dintr-o mieznoapte și răsărit. Când se vor stabili hotelurile, vom căuta să ne apropiem cât mai mult de Silistra, pentru că Dunărea nu-i prea largă pe acolo și nu ne împiedecă a clădi un

(Va urma)

Și pentru că este vorba de principii: de curând s'a căsătorit la Turino principele Aage de Danemarca cu contesa Matilde Calvi di Bergolo, fata fostului ministru italian la Copenhaga. Căsătoria aceasta, destul de romantică, a dat loc la multe comentarii, deoarece fata nu este de neam regesc, iar principele este văr primar cu regele Cristian al X-lea, și deci văr și cu regele Angliei, cu regele Greciei, cu Tarul Rusiei etc.

Principele Aage se îndrăgostise de fată, pe când aceasta era cu tatăl său la Copenhaga, și acum, principele a cerut un concediu din țara lui, unde este ofițer de marină, a venit în Italia, și s'a cununat fără să întrebe pe nimeni. Actualmente, tinerii sunt în călătorie de muntă, se vor duce în Anglia ca să se cunune și protestant, căci dânsul este luteran.

Cum vor fi primiți în Danemarca, nu prea se știe, dar se pare că legile dinastice daneze, nu permit o căsătorie între o Alteță regală și o simplă contesă.

S'au speriat Italienii de iarnă! Localități în cari nu ningeă nici odată, a nins, iar Vezuviul și Neapolul au fost acoperiți de un strat de zăpadă cum nu s'a mai văzut de zeci de ani. În Italia de Nord, au căzut cantități așa de mari de zăpadă, și au fost geruri așa de puternice, încât mai multe persoane au murit. În Sardinia, vișorul a acoperit aproape un sat întreg cu zăpadă, pricinuind morți de persoane și de vite, și dărâmand case. La Livorno, pe malul mării, a căzut zăpada în grosime de o jumătate de metru. La Genova și prin împrejurimi, gerul și zăpada au spăimântat populația. Doar la Roma, temperatura cea mai scăzută din anul acesta a fost patru grade deasupra lui zero.

I. T. Alian.

Viitorul Balcanilor.

— Rolul important al României. —

Arad, 16 Februarie.

Ziarul vienez „Deutsches Volksblatt” publică un articol al fostului consilier de legăție *Ludwig von Rath*, asupra viitorului Balcanilor. Autorul e de părere că unele puteri fac sforțări pentru a influența viitoarele preiaceri din Balcani. Sunt încă suficiente mijloacele a provoca complicații, de aceea e firesc ca puterile să facă pregătiri pentru a nu fi surprinse. Germania nu e interesată direct în Balcani ci prin Austro-Ungaria aliata ei. Are însă tot interesul de a urmări repartizarea forțelor între cele două grupuri de puteri. Din acest punct de vedere *România e o greutate în cumpăna Europei și are de fapt o importanță de prima ordine*. România e în bune relații cu Germania, nu numai din punct de vedere dinastic, ocazional într'un stat constituțional nu prea conțenează, ci tocmai *din cauza intereselor regatului dunărean, căci România e un ostrov în marea slavă care-i amenință existența națională*. În consecință e firesc să se aprobe de Germania. Situația ei în Balcani însă nu e dependentă, din contra — grație politicii românești — regele Carol și-a putut asigura controlul și preponderanța. Astfel — *România a înlăturat tutela puterilor cari procedau în Balcani ca pe o moște a lor și orice conflict al Turciei îl rezolvă în sfera lor de jurisdicțiune*.

Autorul e de părere că *în viitor e probabilă o rivalitate româno-greacă în chestia hegemoniei din Balcani, dar aceasta nu e primejdioasă*.

Viena. — Corespondentul din Petersburg al ziarului „Reichspost” constată primirea deosebit de simpatică făcută misiunii militare române. Cu toate că șefii acestei misiuni nu au avut consfătuiri politice, totuși *cercurile politice rusești afirmă că România e definitiv pierdută pentru tripla alianță*.

Dacă aceste afirmații sunt cam exagerate e adevărat însă că Rușii caută să spună mercu României că e o putere hotărâtoare în Balcani și că stă astfel în calea Austro-Ungariei.

Dărnicia cu care au împărțit decorațiile delegaților balcanici în Petersburg, indică faptul că *Rusia are motiv să fie mulțumită de rezultatul conferințelor*.

Paris. — Corespondentul din Petersburg al ziarului „Le Temps” anunță că *Pasici s'a arătat foarte pesimist cu prilejul convorbirilor sale oficiale și și-a exprimat temerea asupra unui conflict greco-turc și a intervenției bulgare*.

Unui important personajiu i-a declarat că *pentru cazul unui război balcanic speră să-și asigure intervenția României*. De fapt știrile primite la Petersburg anunță că *Pasici și Venizelos au obținut cuvântul regelui în privința intervenției dorite de ei*.

Londra. — Din Paris se telegrafiază: *România a comunicat Porții că nu va rămâne imposibilă în cazul unui conflict turco-grec. În urma intervenției României la Constantinopol se crede că nu va mai fi nevoie de a se aplica măsurile propuse de Sir Edward Grey. Se știe de altminteri că puterile Triplei Alianțe nu înțeleg să se recurgă la amenințări față de Turcia și Grecia*.

Activitatea societății studentești dela Paris „Vasile Alexandri”.

— Dela corespondentul nostru special. —

Paris, 14 Februarie.

Simt că este o datorie a mea de cronicar al evenimentelor din sinul numeroasei colonii române de aici din capitala intelectuală a lumii, ca să informez cetitorii acestui ziar despre activitatea și rostul național al asociațiunii studentești „Vasile Alexandri”, care a grupat, în ultimul timp, un frumos număr de studenți români.

Asociațiunea studentească „Vasile Alexandri” a fost fondată în toamna anului 1912 de un grup de studenți doritori de muncă și setosi de lumină. Apreciatul profesor secundar din București, d. V. V. Haneș, autorul câtorva lucrări literare de valoare, și-a luat angajamentul de a conduce noua societate și a fost ales președinte. Printre primii întemeietori ai societății mai citez pe d. C. Spineanu, Eduard Lăzărescu, G. G. Vrăbiescu, N. E. Vrăbiescu, Vl. C. Missirlu, I. I. Plesia, Al. M. Roman, C. N. Irim, G. M. Sescoreanu, N. Dașcovici, D. Gh. Bulat etc.

Tot începutul este greu. Grosul studenției din Paris a stat la început la o parte, căci, în general, mișcările studentești din ultimii ani nu avuseseră baze serioase. Dar d. Haneș și ceilalți întemeietori ai societății nu s'au descurajat ci, printr'o activitate serioasă, au dovedit că au intențiuni frumose și că societatea are un dublu scop național: 1. De a face cunoscută România și românismul aici la Paris. 2. De a realiza o unire colegială între studenții români din Paris, cu scopul de a inspira acestei grupări idealul național și conștiința că trebuie să muncească pentru acest mare ideal.

În cursul anului școlar 1912—1913 s'au ținut, sub președinția dlui profesor V. V. Haneș, care conduce societatea cu hărnicie și trageră de inimă, nu mai puțin ca 10 mari ședințe, literare și politice. Au ținut conferințe d. V. V. Haneș, N. Dașcovici, Mihail Vulpescu, Dr. Marbé dela Institutul Pasteur, C. Rădulescu-Iștrita, G. Berea, Teodorescu, tânărul avocat D. G. Bulat (despre opera lui Spiru Haret), Păltâncea, G. Vilsan, M. Christian și Flavian Brémier. Au fost, în cursul acestui an, și producțiuni artistice urmate de dans.

Această activitate a societății „Vasile Alecsandri” a fost reluată în toamna anului 1913, cu deschiderea anului școlar c. De data aceasta d. Haneș a știut să-și asigure concursul unui important grup de tineri de valoare, printre cari cităm pe d. Mircea R. Șirianu, C. Simian, A. Negulici, Petre Th. Demetrescu, avocat din Galați etc., cu toți amicii lor. Astfel societatea „Vasile Alecsandri” a primit o nouă infuziune de forțe, fapt care s'a dovedit imediat după reluarea activității. Președinte a fost reales tot d. Haneș, care se dedică din tot sufletul societății.

În cursul noului an școlar au fost până acum trei ședințe. În prima ședință dela 22 Decembrie d. Haneș a ținut o interesantă conferință asupra vieții Românilor la Paris în anii 1848—1852. La 23 Ianuarie (1914) a avut loc o a doua ședință. D. G. Vrăbiescu a vorbit despre relațiunile sârbo-române, arătând comunitatea de interese cu Serbia. D. Mircea Russu Șirianu a vorbit apoi, despre însemnătatea unei alianțe italo-române, prin care românismul și-ar putea ajunge marea sa ideal. Au mai vorbit d. G. Meitani, Cesar Spineanu și

Acțiunea Rusiei pentru detronarea regelui Ferdinand al Bulgariei. Ziarul bulgar „Cambana” din Sofia publică niște destăinuiri senzaționale asupra acțiunii Rusiei în Bulgaria. Astfel numitul ziar publică date senzaționale asupra modului cum au fost mituiți Daneff, șefii opoziției și unele dintre ziarele bulgare. Scopul acestor mituiți a fost sporirea influenței ruse în Bulgaria.

In Noemvrie 1913, Daneff a primit dela o bancă rusă prin intermediul unui ambasador rus o însemnată sumă, destinată mituirei ziarelor opoziționiste în vederea înlăturării regelui Ferdinand.

Ziarul înșiră următoarele sume: 75.000 lei plătiți de banca națională bulgară omului de încredere al ministrului rus din Sofia. 120.000 lei aduși de curierul ministrului rus din Belgia. 100.000 lei trimiși de ambasadorul rus din Constantinopol prin curier ministrului rus din Sofia. 125.000 lei prin curierul ministrului rus din Sofia, care a primit suma dela Rusciuc dela curierul ministrului rus din București.

Afară de aceasta ministrul rus din Sofia a ridicat sume însemnate dela banca comercială rusă. După câteva zile, ministrul rus din Sofia a ridicat dela acea bancă încă 48.000 lei, cari au fost trimiși unui cunoscut deputat opoziționist la Gumuldjina.

La mânăstirea Șipca au sosit în două rânduri câte 80 mii lei. Aceste sume au fost ridicate de agenții ruși și trimise la Stara Zagora pentru continuarea agitației rusofile.

Daneff și-a oprit 125.000 lei din aceste sume.

Ziarul „Cambana” susține că în afară de Daneff, a mai fost mituit și fruntașul opoziționist Dimitrieff. Chitanțele semnate de Daneff relativ la sumele primite din Rusia există încă. Daneff a primit sume însemnate din Rusia, spre a continua campania împotriva regelui Ferdinand.

Destăinuirile ziarului „Cambana” au făcut o impresie penibilă nu numai la Sofia, ci și la Petersburg.

In urma declarațiilor făcute de regele Ferdinand, care a criticat cu asprime manoperile agenților ruși, relațiunile diplomatice dintre Sofia și Petersburg sunt iar încordate. Politica externă a Bulgariei inclină din nou spre Austro-Ungaria.

Aniversarea a 67-a dela nașterea lui Edison. Din New-York se anunță: Thomas Alva Edison care și-a serbat acum aniversarea de 67 ani dela naștere, i-a spus unui zărit între altele, următoarele: „Cu cât e mai bătrân omul, cu atât poate folosi mai mult omenirii. Eu mă simt tare ca un tânăr și chiar puterile mele spirituale simt că n'au scăzut. Eu sunt convins că cea mai mare invenție a mea nu e încă intrupată.”

Lupta în contra profesorului Ehrlich. „Berliner Neuesten Nachrichten” anunță că oficiul serviciului sanitar al imperiului s'a ocupat cu cazurile de moarte pricinuite de Salvarsan. (până acuma sunt 275). Președintele serviciului sanitar a avut o conferință cu medicul poliției Dr. Dreuv, care deja de vre-o trei ani s'a declarat contra medicamentului și a procedurilor prof. Ehrlich. Dr. Dreuv a înaintat un memorandum președintelui serviciului sanitar, în care se declară pentru oprirea lui Ehrlich-Hata ori pentru folosire în doze mici, pentru a înconjura atâtă cazuri de moarte.

Cununie. Victoria Roșca și Simion Leoca anunță cununia lor religioasă, care se va celebra în 22 Februarie n. a. în biserica ortodoxă română din Agârbiciu (Aranyosegerbegy.) (Le 1850—1.)

Limba franceză în relațiile diplomatice sârbo-bulgare. Guvernul bulgar a înștiințat pe cel sârbesc de introducerea limbii franceze în relațiile diplomatice dintre cele două state. Până acum în relațiile diplomatice sârbo-bulgare limba întrebuintată ca cea sârbă pentru Sârbi și cea bulgară pentru Bulgari.

Câte cinematografe sunt în România? După o statistică recentă în toată România se află 300 de cinematografe, cari produc 22 milioane pe an.

Presă greacă și chestia evreiască din România. Ziarul „Le Messenger d'Athenes” publică un istoric al chestiunii evreiești din România.

Ziarul acesta admite punctul de vedere românesc.

Se știe că în Salonic sunt foarte mulți Evrei, ba Evreii pretind că acest oraș e chiar evreesc și ei se agită pentru ca să li se acorde drepturi politice, — în cazul contrar amenințând cu emigrarea în Angora (Asia-mică.)

Un monument pentru Hurmuzachi. Zilele acestea s'a constituit în Cernăuți un comitet compus din mai mulți fruntași bucovineni cari au emis ideea de a se ridica un grandios monument marelui bărbat politic și fruntaș român Eudoxius Hurmuzachi, căruia i se atribuie meritul de a fi obținut autonomia politică a țării. În jurul acestei idei s'au grupat până acum numeroși aderenți, fără deosebire de culoare politică și se lucrează cu mare zel pentru strângerea fondului necesar ridicării monumentului, care va încorpora pentru vecie figura marelui bărbat. Monumentul va fi ridicat în Cernăuți, în fața noului palat al dietei țării ce urmează a fi în curând construit în centrul orașului.

Amenințări împotriva guvernului Radoslavoff. Se anunță din Sofia: După eșurarea încercărilor din Petersburg relativ la stabilirea unei apropieri între Bulgaria și Serbia, unele ziare sârbe recurg acum la diferite manopere, cari stârnesc indignare în Bulgaria. Astfel organul agrarienilor publică scrisoarea adresată regelui Petru de un înalt bărbat de stat, care se ocupă cu situația creată în urma victoriei electorale a țărănilor bulgari. În acea scrisoare se spune că dacă guvernul Radoslavoff nu va cădea, va izbucni un război între Bulgaria, Turcia și perfida Austro-Ungaria de o parte, și România, Serbia și Grecia de altă parte, război, care se va sfârși cu distrugerea Bulgariei.

x **Haltenberg Béla, Kassa,** fond. în 1810. Cea mai veche vopsitorie, curățitorie chimică și spălătorie cu aburi în Ungaria. Lucrează frumos, curat și elegant. În cazuri de doliu vopsește haine imediat. Zilnic spală și curățește câte 24 mii de gulere pentru provincie.

Comandele din provincie să se adreseze direct la firma: **Haltenberg Béla,** prăvălie principală, Kassa (Cășovia). (Ha 1622)

x **Cumpărare ocazională extraordinară.** Ofer și atrag atențiunea on. mușterii asupra colosalului asortiment de cele mai noi obiecte de sticlă, porțelan și lămpi, argint de China, obiecte de lux de bronz și marmură, obiecte de trebuință, cu prețuri fabuloase de ieftine. — Picturi în ulei original se execută cu prețuri foarte convenabile. **Prețu-curent ilustrat bogat gratis și franco.** — Roagă binevoitorul sprijin: **Fischer Mór, Arad,** bulevardul Andrassy nr. 25. Telefon pentru oraș și comitat 25. (Fi 1626—20.)

x Ghete pentru serate, în culoare roșie, albastră, roșă și albă. Ghete de piele și de lac, modrene, la **Weinberger János** în Arad.

x **In atențiunea bolnavilor! Balsamul Mittelmann** pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3-ori la zi, înainte de mâncare, câte-o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u.** (Mi 1621)

Ultime știri.

COMITETUL NAȚIONAL S'A INTRUNIT.

La încheierea ziarului ni se telefonează din Budapesta că aproape toți membrii comitetului nostru național, în frunte cu d. George Pop de Băsești, Dr. Valeriu Branisce, Dr. Iuliu Maniu, Vasile Goldiș, Nicolae Ivan, Dr. St. C. Pop, Octavian Goga, Dr. Aurel Vlad, Dr. Alexandru Vaida etc. — au sosit în Budapesta.

Astăzi, Marți, se vor intruni spre a aduce o hotărâre în chestia tratativelor urmate cu primul ministru.

Din carnetul unui boem.

Confesia mea.

Am corectat atâtea informații,
Atâtea invitări, corespondențe;
Atâtor fleacuri le-am adus elogii,
Comis-am vai! atâtea reverențe.

Făcut-am luni de-arândul corectura
(Ah bre, ce meșteșug de fină speță!)
M'am prins de piept cu foile maghiare
Tratându-le nu tocmai cu fineață.

Am stilizat sinistre necroloage,
Și cu tupeu politic, poză gravă
M'aventurai chiar și la primi-articoli
— Și totuș n'am făcut nici o ispravă!

Am scris atâtea...

Am scris pe la gazete verzi-uscate,
Enorme fraze, nebunii banale,
Căci mi-a plăcut să râd de mine însumi
Și mi-a plăcut să iau lumea la vale.

Am scris eu la „Gazeta” chiar — pe plat
Dar din motiv că n'ador pe Tolstoi
Șeful de astăzi, radicalul Solus
Imi cere onorarul înapoi.

Am scris și 'n bietul „Orient Român”,
Ce prea subit plecat-a spre amurg,
Dar ăia nene, cochetau mereu
Cu toți lacheii casei de Habsburg.

Restează despre snitălul din Viena
Și despre faima lui universală,
Să scriu o lungă serie de articoli,
Să-i public în „Revista Teatrală”.

Criticului O. C.

Nu vreau, nu iubite maistru
Să-ți aplic vre-o săpuneală,
Ci vreau la taifas cu tine
Să stau, ia, din plictiseală.

Uite, prea stimate maistru,
Eu am date pozitive,
Că tu — radical din fire —
Te opui la tratative.

Aste știri îngrijitoare
Colosal mă indignară,
Dar să trecem, cred, mai bine
La viața literară.

Ce mai zici de-a mele versuri?
Zici, că-s proaste aurore?!...

Ce păreri ai dragă maistre
Știi de ăla, de Tagore?

Ce mai zic cei de dincolo,
Prin gazete și reviste?...
Despre Galaction, văzut-am
C'ai păreri prea optimiste!...

Griji însă iubite maistru
Nu-ți prea da hodinii pana,
Că te ia pe dinainte
Mătușica „Consânzeana”!

Ca mâne plec...

Ca mâne plec gazeta mea săracă,
Prin alte țări disgustul să mi-l port,
Ca mâne pleacă iară vagabondul
Spre-a continua acelaș vecinic sport.

Plec fără sgomot, fără de banchete,
C'un aer poate prea impertinent,
Mă duc să plimb o grea experiență
Pe veteranul nostru continent.

Plec fără țintă, fără vre-o mândrie,
În cel mai desfrânat vagabondaj,
„Românul” meu acuș ca ex-redactor
Eu ți-oi ura: Un milion tiraj!

Și-ți voi ura, subvenții colosale
Să-ți re'noiască vecinic forța vieții,
Cu fanaticism, cu dulce-aviditate
Să te cetească chiar — analfabeții!

Ca mâne plec spre blondul Orient
Și mai c'o să devin sentimental,
Că n'am ajuns în slujba mea de-aici
Nici cel puțin erou național.

„Cultura Creștină” an. IV. Nr. 3 din 1914, revista profesorilor de teologie din Blaj, cu următorul cuprins bogat și variat: Zenovie Păclișanu: Rezidat au vlădicii români în Alba-Iulia înainte de Mihaiu Viteazul? — Dr. Ioan Sâmpăleanu: Spiritul bisericii în judecarea cauzelor matrimoniale vinculare. — Dr. Ioan Coltor: Despre jurământ. (II. Condițiile necesare la liceitatea lui.) — Simeon Gocan: În purul unei fraze liturgice. — Insemnări: Acțiune pentru pace (Senior); Euthanasia (Dr. Alexandru Rusu). Cronică: Biserica românească în „Cădăter”, (ar.); „La precedența del matrimoniu civile” (ar.); Maeterlinck pe Index (ar.); Episod din viața catolicismului din Rusia (vp.) — Cărți și reviste: Calendarul catolic (r.); „Foaia oficioasă” (ar.); „Unirea” (Redacția). — Telefon.

Prof. Dimitrie Focșă: O excursiune școlară. Piatra-Neamț. Tipografia „Gheorghiu” strada Cuza 231. (1913).

LA LIBRĂRIA „CONCORDIA” ARAD SE AFLĂ DE VÂNZARE:

Giuilem Șorban: Piese lirice și jocuri românești pentru piano în 4 caiete. Prețul unui caiet cor. 3.—, 4 caiete împreună cor. 10.— + porto conținutul caietului I: Joc românesc, Hora, Cântec fără cuvinte. Caietul II. Joc țărănesc, Vals lin, Pe scrânciot. Caietul III: Variațiuni asupra temei „Zis'a badea c'a veni”, Joc românesc. Jocul fetițelor. Caietul IV. Mazurea, Ardeleana, Melancolie.

Calendar portativ pentru tinerime pe anul școlar 1913—14. Cu portretul și biografia scriitorilor mai de seamă. Prețul 0.24 + 5 fil. porto.

O serie de 25 feluri ilustrate cu porturi originale românești, modele nouă, din cele mai frumoase. Bucata costă 20 fil., 1 serie de 25 feluri cor. 4.— + porto postl, 50 bucăți cor. 7.— + porto, 100 bucăți franco cor. 14.— Ilustrate nouă cu familia regală, Noutăți ilustrate engleze, peisagiuri, vederi din Arad, etc. cu prețuri moderate.

Hârtie de scris moderne, cu prețuri ieftine.

Cartea verde. Textul tratatului de pace dela București 1913. Documente diplomatice. Evenimentele din peninsula balcanică. Acțiunea României. Septembrie 1912 — August 1913. Traducerile de V. M. Ivanceanu redactor în ministerul afacerilor străine. Editie populară. Prețul cor. 1.50, plus 45 fil. porto recomandat.

N. Iorga. Istoria statelor balcanice în epoca modernă. Lecții ținute la universitatea din București. Prețul cor. 3.50, plus 30 fil. porto.

N. Iorga. Note de drum. Prin Germania. La Colonia. Spre Bruxelles. Prin Florența de Nord la Calais. Rânduri din Anglia. Oxford. Vindsor. Paris. Versailles. Prețul cor. 1.25, plus 10 fil. porto.

P. Dulfu. Gruia lui Novac. Cor. 2.50, plus 20 fil. porto.

Bucura Dumbravă. Haiducul, roman din epoca lui Tudor Vladimirescu. Tradus de Elisa I. Brătianu. Cu o prefață de Carmen Sylva. Prețul cor. 3, plus 30 fil. porto.

POȘTA REDACTIEI.

C. C. Budapesta. Ambii locuiesc în str. Depărteanu nr. 28.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

În abonament am primit dela următorii: Moise Barbulescu Arăneag 7 cor. pe quart. I. 1914; Filip Leuca, Pâncota 7 cor. pe quart. I. 1914; Dr. C. P. B. 10 cor. până la 31 Martie 1914.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

UN COMMIS

inteligent cu deplină dexteritate în bransa băcăniei și delicatose cu perfectă cunoștință și a limbilor germane și maghiare se angajează sub condițiuni favorabile la băcănia

N. ONIȚIU, Sibiu (Nagyszeben.)

(O 1849)

Prăvălie

bine asortată cu băcănie și manufactură înființată de 2 ani și jumătate, numai cu articole curente pentru țărânie, într'un orașel cu circulație foarte bună și are un jur foarte mare românesc, e o poziție cum nu se găsește ori-când, se cere să dispună doritorul de un capital ca să poată lucra și engro, pentru a putea servi boltașii din jur al căror sprijin e sigur precum și al țărâniei. Din cauze familiare se află îndată de vânzare. Doritorii să se adreseze la adm. acestei foi. (Mi 1828)

Vin de Șiria

(com. Arad)

Subscrisul liferez în cantitate dela 50 litre în sus calitatea primă exclusiv vin de deal

din anul 1913: alb, schiller ori roșu per hlt. cu. . Cor. 60.— Comandele să se trimită la adresa

Savu Șevici, funcț. Arad, str. Orczy 23.

Bătăturile,

la 957

scortoșenia pielii, ur-cilorii de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”

1 sticlă 1 cor., franco 1 coreană 40 fil., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregătitor: Dr. E. FLESCH, farmacie la „CORDANĂ” în Győr.

Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18 sz.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și reparări de lucruri ce aparțin în branse precum mașini de cusut, de scris, biciclete și gramofone, etc. — Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Ho 1221

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA.

1913.		ACTIV		1914.		
26 Ianuarie				18 Ianuarie	25 Ianuarie	
209 491 568	152 928 436	} stoc metalic {	aur	150 955 500	207 734 673	207 597 500
	56 563 132		trate constl. ca aur	56 642 000		
1 287 249	Argint și diverse monede			1 429 594	1 470 473	
140 835 279	Portofoliul român și străin			188 889 672	184 303 571	
	{ 17 160 000 Impr. pe pe ef. publice		23 839 000			
32704 561	{ 33 750 800 Impr. pe ef. publ. în et. ort.		40 256 600	44 163 982	48 038 021	
	{ 15 544 561 18 206 239 din care nu s'au ridicat lei		16 057 579 24 199 021			
13 273 740	Imprumutul Statului (fără dobândă)			12 802 059	12 802 059	
11 999 891	Efectele Capitalului social			11 987 109	11 987 109	
17 319 977	Efectele fondului de rezervă			16 945 877	16 945 877	
4 150 281	„ „ amort. imobil. mobil. și mașinilor			4 070 281	4 070 281	
6 397 502	Imobile			6 545 382	6 545 537	
855 974	Mobilier și mașini de imprimerie			998 809	999 234	
397 962	Cheltuieli de Administrațiune			287 546	321 277	
108 475 537	Efecte și alte valori în păstrare			146 964 177	145 475 767	
110 154 744	Efecte în gaj și în păstrare provizorie			115 410 227	110 977 427	
48 708 620	Conturi curente			11 659 849	13 253 132	
9 784 805	Conturi de valori			20 166 460	23 855 626	
9 452 958	Conturi diverse			12 788 459	7 887 702	
725 290 648				802 844 156	796 530 593	
			PASIV			
12 000 000	Capital			12 000 000	12 000 000	
34 219 790	Fond de rezervă			36 794 298	36 794 298	
4 993 400	Fondul amort. imobil. mobil. și mașini			5 309 358	5 309 358	
397 565 740	Bilete de bancă în circulațiune			412 691 270	414 008 870	
736 156	Dobânzi și beneficii diverse			623 440	854 976	
29 470 072	Conturi curente și recipise la vedere			29 290 172	29 028 536	
218 630 281	Efecte și alte valori de restituit			262 374 404	256 453 194	
27 675 209	Conturi diverse			43 761 214	42 081 311	
725 290 648				802 844 156	796 530 593	

Taxa: Secat 6%, Dobânda 6 %

TELEFON: 11-75.

Mo 1222

Mokos Sándor

VOPSEȘTEI CURĂȚEȘTEI

Primește spre vopsire și curățire chimică haine de femei, bărbați și copii. Pentru comoditatea on. public am deschis o prăvălie în Zöldfa-Passage nr. 93. — Spăl gulere și manșete în mod inecșionabil.

Fabrica: strada Körös nrul 13.

Localuri colective: în Zöldfa-Passage nr 93 și în str. Rákoczi 7.

— Prețuri fixe! —

Mokos Sándor
Oradea-mare (Nagyvárad).

IN ATENȚIUNEA VITICULTORILOR!

CSABA LAJOS, FAUR ȘI MAESTRU DE TRĂSURI.

SEGHEDIN (Szeged), Püspök utca nr. 6.

Oferă excelentele pluguri pentru îngroparea viței de vie, invenție proprie, indispensabile în economie deoarece are următoarele avantaje:

1. În fiecare an întoarce pământul.
2. Îngroapă sămânța în afunzimea pământului.
3. La zi 2 oameni și 2 cai pot acoperi 6—8 jugăre.
4. E potrivit pentru orice lățime de drum, fiindcă poate fi regulat oriunde precum și afunzimea poate fi regulată

(Cs 1462)

Prima încercare va convinge pe oricine. Prețurent gratis.

În atenținea publicului din localitate și din provincie.

VARGA GYÖRGY

maestru de cuptoare

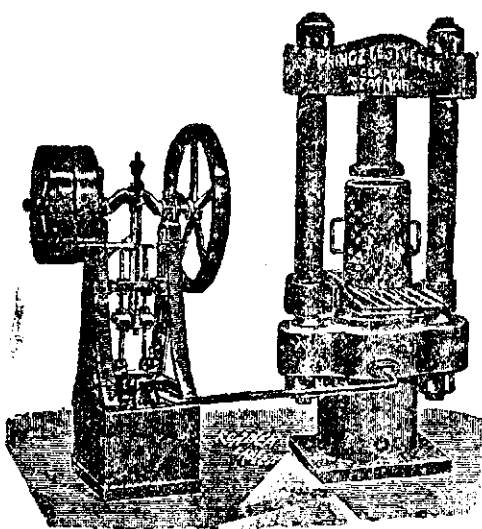
Oradea-mare (Nagyvárad), str. Hid nrul 19.

În marele său magazin se pregătește cele mai frumoase

cuptoare de olane samotte cu prețuri moderate, atât pentru localitate cât și pentru provincie.

Reparările se execută cu prețuri moderate. (Va 829)

PRINCZ TESTVÉREK

Atelier de mașini și pentru clădit mori în Szatmár.

Pregătește petrine și orice mașini pentru stors olei, mánate cu apă, mașini de desghioțat, sfărmat și prese, pe lângă asta cele mai exacte transmisiuni cu tractație circumpetială. Instalăm mori pe tain, ori cu cilindre.

Spiritul de reumă

este cel mai sigur mijloc de frecat contra durerilor provenite din podagră, ischias, reumă și toffelul de răceli. — După câteva frecări durerile membrelor suferinde încetează definitiv. Are efect sigur și la boale învechite și neglijate.

MODUL DE INTREBUINȚARE:

Dimineața la sculare și seara la culcare locurile suferinde să se frece îndelung cu puțin spirit de reumă. După frecare partea suferindă să se învaluiie cu o haină caldă.

Prețul unei sticle 1 cor.

Preparator:

F. Sándor Zoltán

farmacie la „Inger” — Erdőszentgyörgy.

Sa 572

IN ATENȚIUNEA DOAMNELOR!

Pielea frumoasă a feței e condiția principală a frumseții. Fiecare damă nutrește această dorință ferbinte, dar, regret, luându-se ele după reclamele alarmante, rămâne numai cu dorința. — Cea mai bună dovadă despre bunătatea unui articol este faptul că este el de răspândit. — Bunătatea nentrecută a preparatelor dr.-lui Sihulsky o dovedește, afară de numeroasele scrisori de recunoștință, faptul că anual expediem în toate părțile țării și în Europa, dar și în Asia și America avem numeroși mustomerii, cari comandă deodată sute de pachete, pentruca să facă economie cu cheltuielile de expediare.

Preparatul renumitului dr. Sihulsky nu conține materii vătămătoare; întrebunțarea acestui aparat îndepărtează

pistruala, petele, sgrăbunțele, lucirea feței și roșata feței.

Preparatele dr.-lui Sihulsky, și anume: alifie pentru față, cremă de mătase, săpun, pudră de mătase, apă pentru față, sunt pentru întrebunțare de noapte și ziua.

!!! Feriți-vă de imitați! Preparatele adevărate sunt numai cele provăzute, pe tegle și pe împachetarea externă, cu fotografia și înscrisura dr.-lui Sihulsky !!!

Alifie pentru față de dr. Sihulsky	... cor.	1.40 fl.
Săpun " " " "	" " "	— 70 "
Apă " " " "	" " "	1.40 "
Cremă de mătase " " "	" " "	1.20 "
Pudră " " " "	" (în orice culoare) "	1.20 "

Cosmeticul lui Puky pentru mâni, deși e preparat nou, se bucură unicul preparat, care chiar și mânilor celor mai neglijate le dă culoare albă ca zăpada și redă pielei o finețe ca de catifea. Modul de întrebunțare se dă în fiecare sticlă. Prețul 70 fl.

Pentru îngrijirea părului oferim spiritul pentru păr „Capillor”, care împiedecă căderea părului și rea părului și ca un adevărat nutremânt al rădăcinii părului, împiedecă chelia. — Modul de întrebunțare se dă la fiecare sticlă! Prețul 1 cor. 20 fl.

„Regenerator pentru păr” redă părului cărunț culoarea originală. Prețul 2 cor.

Comenzile peste 10 cor. se expediază franco.

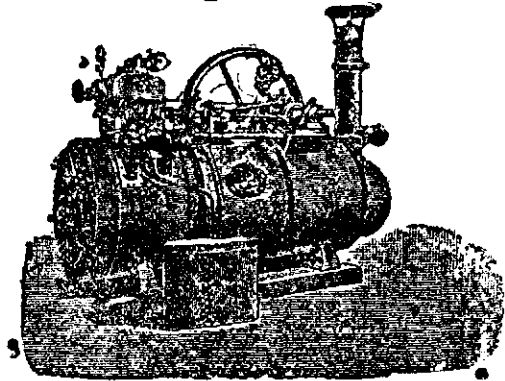
Preparatele mai sunt de vânzare la:

Farmacia MEZEI și ALEXANDER în Kassa.

Scrieți adresa corectă. — Comenzile se expediază imediat. Me 1236 Disoreția e asigurată.

Pollák Gyula, faur de cazane

Seghedin (Szeged), Feltámadás-utca 1. :: Telefon: 394.

Atrage atențiunea on. proprietari de mașini de treerat și de cazane și aduce la cunoștință că și-a mărit și provăzut cu excelente puteri de muncă

stabilimentul de făurărie de cazane,

se găsește în plăcuta poziție de a executa cu specialitate și grabnic orice lucrare în această branșă, execut casse pentru bani și reparaz pereți de țevi precum și execut păreți de cazane, locomobile, s raformări de locomobile.

Pentru executarea lucrărilor mai mari merg pe cheltuiala mea la fața locului. **Execuție excelentă. Prețuri moderate.**

Po 1460

Se primesc dot învățacei.

„Vulkán” fântâni cu lanț

recunoscute ca cele mai excelente dintre toate fabricațiile de acest fel de până acum.

De vânzare exclusiv la fabricantul

IOSIF MARKUCZ

atelier industrial de lăcătușerie

Oradea-mare (Nagyvárad), strada Academiei n-rul 1.

:: Catalog de prețuri franco. ::

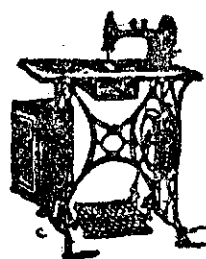
M 1827-60

Ci 1539

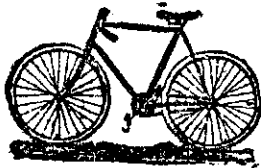
CZIGER LÁSZLÓ

maiestru dipl. pentru instalațiuni de electricitate și gaz lăcătușer și mașinist-electrician

Oradea-mare (Nagyvárad), str. Teleki nr. 1

Execută toffelul de lucrări electrice, optice și de lăcătușerie, și anume: ferării pentru clădiri, garduri pentru monumente, vetre de fer, uși de fer, rolete de fer pentru prăvălii, mașini de cusut, mașini de scris, biciclete, reparare de gramofoaane și instalațiuni electrice, străformări de mașini cu aburi și motoare în locomobile.

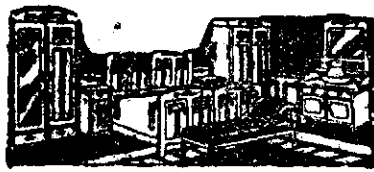

Magazin permanent de mașini de cusut și accesorii, precum și garnituri de îmblătit. Serviciu prompt, lucru excelent, prețuri ieftine.

Ve 885-60

VERES FERENCZ

atoller de măsurit cu putere motorică pentru zidiri și mobile
DEJ — (DEÉS) str. Ludovic Kossuth, nr. 63.

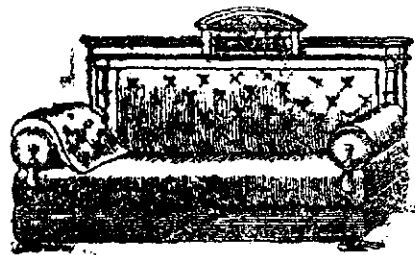

Magazin de mobile pentru prânzitoare, dormitoare și saloane, icoane oglinzi, covoare și . . .

Execută toffelul de lucrări pentru zidiri, mobile și orice lucrări în această branșă, cu prețurile cele mai moderate, din material excelent și uscat. ::

KOHN HENRIK tapetier și decorator

Timișoara-Iosefin (Temesvár-Józsefváros) str. Bonnac 12.

Ko 1565

Execută și reparaază toffelul d lucrări de tapetierie și decoratorie; ține în depozit mobile excelente precum stoffe covoare, ruzi de aramă, oglinzi și icoane; mare asortiment de canapele și garnituri engleze executate în atelierul propriu.

Execuție excelentă. — Serviciu prompt. — Prețuri ieftine.

Cine voește să cumpere
INCĂLȚĂMINTE

fabricate în țară într-adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere dela

IOAN VUIA, Sătmar

(ZATMAR) Deák-tér.

— (În casa lui Keresztes András). —

Ține în magazinul său de ghetee bogat asortat numai ghetee și cioboate pregătite în țară din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuțiunii dragălașe sunt neîntrecute. — La dorință se pregătesc toffelul de ghetee și cioboate după măsură.

S'A DESCHIS DROGHERIA

firmei

Nas Sándor és T-sa, Arad

lângă magazinul de haine pentru bărbați a firmei Neumann M.

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

CONCORDIA

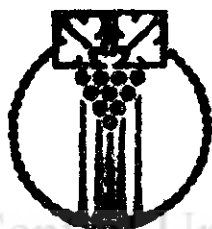
TELEFON
NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1/a.

TELEFON
NR. 750.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tălat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
promptă.

Prețuri
moderate.

BĂIEȘIT!

Sfredelire și exploatare de pietrișuri. **Mașini sfredelitoare și ciocane sfredelitoare**, foarte potrivite și promovatoare de câștig, pentru exploatarea băilor de granit, bazalt, peatră de var și băi de metal, pile și mașini pentru lucrarea pietrilor, compresoare, cele mai noi modeluri și cele mai mari mașini, aranjament și montare după examinarea băii, prospect practic surprinzător pe lângă garanție. Am montat numeroase băi în Ungaria și Austria, cari lucrează cu succes.

STEMMER A. JÓZSEF

specialist

(Se 1786)

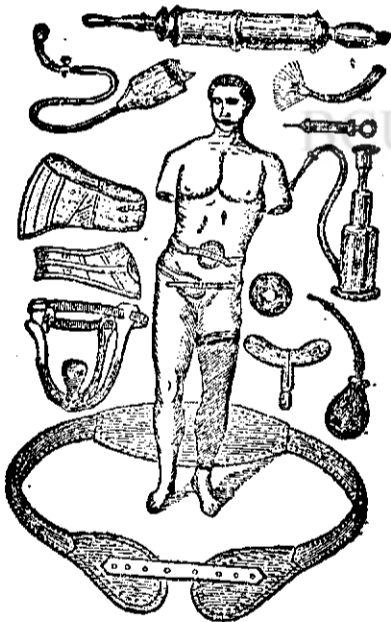
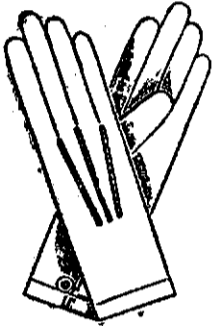
NAGYVÁRAD, Rákoczi-ut 35 sz.

So 1433

F. STOIBER, mănușier

Sibiu—Nagyszeben, str. Poplicer nr. 1.

Mare depozit de mănuși de piele glacé, svedeză, nappa și alte pieluri fine. Dantele de mătăsă și zăbranic, mănuși. Toffelul de bandage p. hernie simple și duble, diverse centurione de tot felul, bandagii, apoi ciorapi de bărbați și de femei și rufe. Aparate pentru îndreptarea corpului la băieți și fete, cordoane pentru bărbați,

dela cele mai simple până la cele mai fine, irigatoare, mașuri de cauciuc, jeturi de cauciuc și perinute de cauciuc pentru călătoria în tren, ciorapi de cauciuc, diferite articole igienice de cauciuc din Franța p. bărbați și p. femei Toate fiind numai de calitate cea mai bună și în prețurile cele mai ieftine.

Moașele și societățile au prețuri reduse!

VIȚĂ AMERICANĂ ALTOITĂ

He 1429

precum și viță americană pentru altoi, cu și fără rădăcini, în diferite varietăți furnizează renumita și de mulți ani recunoscută ca cea mai de încredere pepinieră.

FR. CASPARI

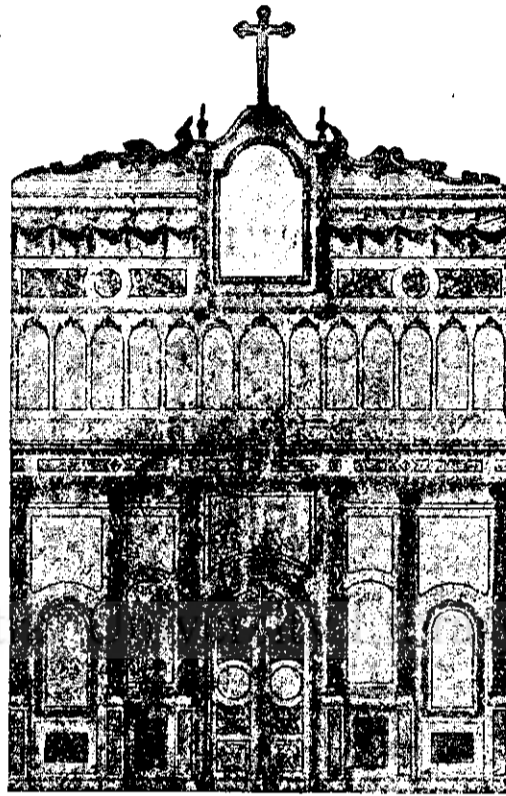
(Nagyküküllő vm.)

Mediaș. — Medgyes.

Serviciu conștiințios.

Soluți garantate.

Catalogul se trimite la cerere gratis și franco. În catalog sunt publicate mai multe scrisori de mulțumire, primite din toate părțile țării, astfel că înainte de a face comanda, oricine poate cere informațiuni în scris sau verbal dela dnii proprietari cari mi-au trimis acele scrisori și se pot convinge astfel de absoluta încredere ce o pot avea în firma de mai sus.

CEL DINTĂI ȘI MAI MARE ATELIER ARTISTIC PENTRU ARANJAMENTUL BISERICILOR.

SI 1163

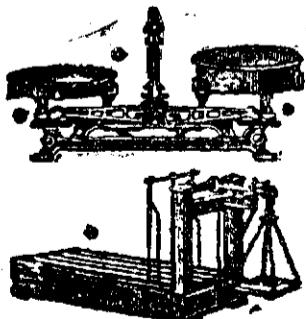
Execută: iconostase, sculpturi, construiți de altare, aurire și pictură; aranjări noi de biserici în stil modern; altare, amvoane, fântâni pentru botez, statui, icoane-stajiuni, scaune duhovnicești și bănci p. biserici.

Renovare, aurire și pictare de altare vechi.

Bisericile sărace primesc favor și li-se acordă plătiri în rate. Merg la fața locului pe cheltuiala mea proprie. Mii de scrisori de mulțumită dovedesc execuția artistică și durabilitatea lucrărilor mele.

Schmidt János

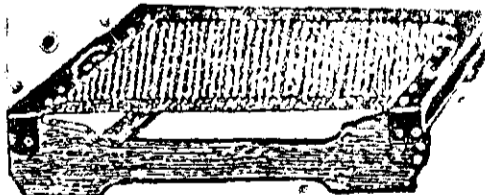
Budapesta, Kőbányai-ut nr. 53.

Lo 1787

Laurențiu

urmașul lui Pătruț

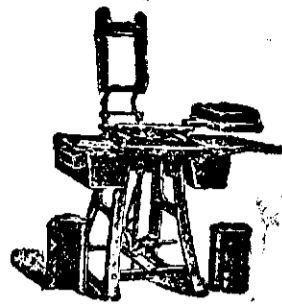
cumpănar, lăcătuș pentru clădiri și pentru lucrări de artă, maestru de mobile de fier, de aramă și matrațe de sârmă

CLUJ (Kolozsvar) Hosszu-utca nrul 26.

Execută cele mai precise cumpene zecimale, centimale, cântare cu pod și balanță, apoi mobile de fer și de aramă.

Ofere matrațe de sârmă cu cadru de lemn executate în atelierul propriu în orice mărime.

Primește spre executare toffelul de lucrări în această branșă, cu prețurile cele mai convenabile.

VALORIZARE de NISIP

Cine are nisip mult să ceară în interesul propriu următoarele cataloage și prospecte Sa 985-30

F. 3. Forme și unelte pentru pregătirea articolelor de beton.

F. A. Fabricarea țiglei de beton orânduit la lucru de mână.

Cs. G. 4. Fabricarea țiglei de cement pentru lucru de mână.

B. B. 1. Fabricarea blocurilor de beton.

C. S. 1. Fabricarea tabelelor mozaic de ciment.

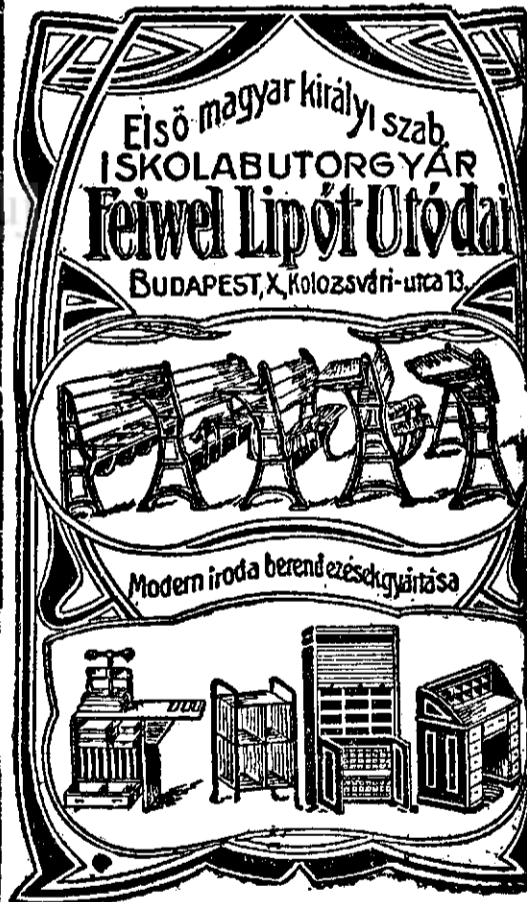
Să ceară totodată examinarea gratuită a nisipului, mergerea la fața locului a inginerului nostru și să examineze mașinile noastre de valorizarea nisipului.

Fabrică de mașini p. industria de nisip.

SZANTO ÉS BECSEI

Ingineri

BUDAPEST, VII., Viola-utca 1

Prima fabrică de bănci de școală brev. reg. ung.**Liferează**

cele mai moderne și mai bune

bănci de școală

brevetate sistem „Felwel”, „Zahn” și „Rettig”, mobilier pentru școli aparate de gimnastică, mobilier modern pentru biserici, bănci pentru biserici și mobilier pentru grădinițe de copii.

Fe 1288

Prețurent gratis.

Fabricarea aranjamentelor de birouri moderne.